

Uwarunkowania i znaczenie przedsiębiorczości młodzieżowej

Budzenie ducha przedsiębiorczości młodzieży

Warszawa 19.3.2019

Komisja Rodziny, Polityki Senioralnej i Społecznej
dr hab. Witold Toczyski – toczyski@ug.edu.pl

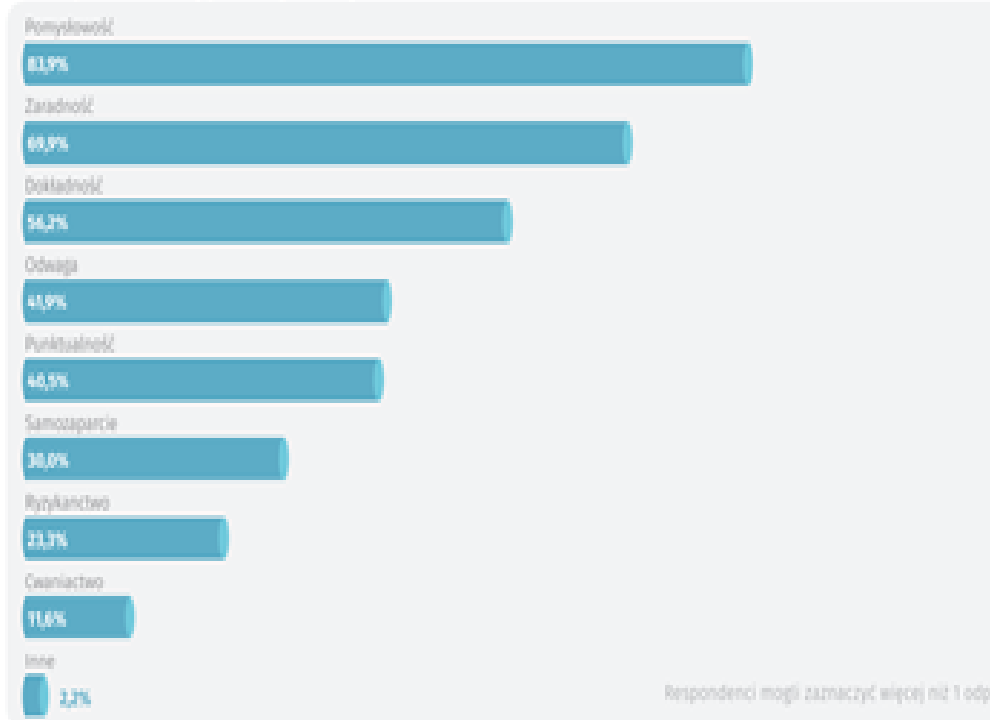
Duch przedsiębiorczości

Czy duch przedsiębiorczości osiedla się
w wyniku dziedziczenia,
czy jest wynikiem splotu różnych sytuacji
w procesie socjalizacji?

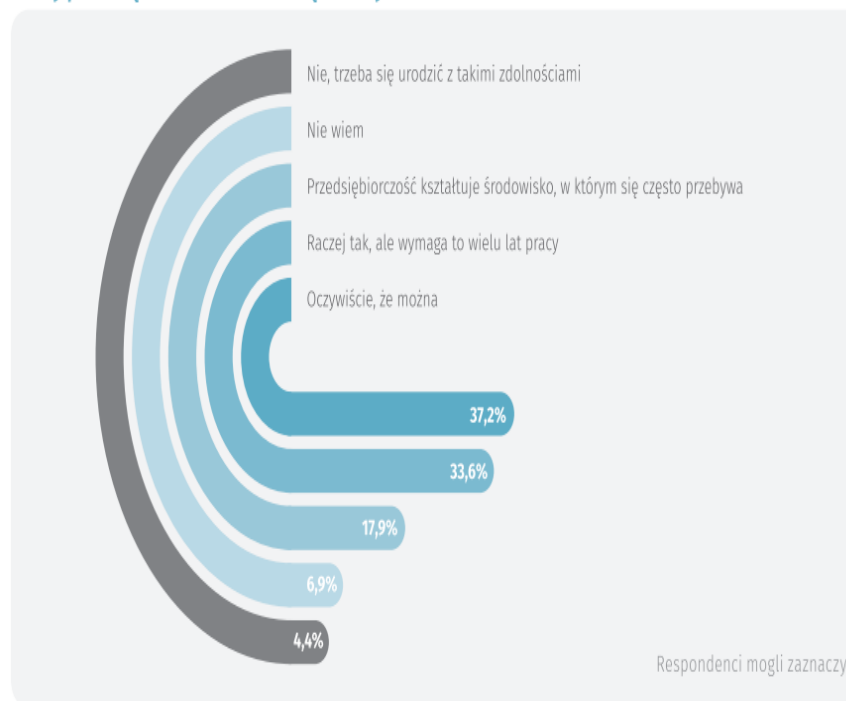

Duch przedsiębiorczości w oczach młodzieży

2. Co wyróżnia osobę przedsiębiorczą?

4. Czy przedsiębiorczości można się nauczyć?

Dysonans

Osobę przedsiębiorczą wyróżnia pomysłowość (82%)
ale przedsiębiorczości można się nauczyć (70%)

Czy możliwe jest nauczenie się pomysłowości?

Cechy człowieka przedsiębiorczego

- posiadanie **marzeń**,
- wytyczanie sobie ambitnych celów,
- ciekawość świata,
- energia,
- zapał,
- wytrzymłość,
- wytrwałość,
- wiara we własne siły,
- zaradność,
- zdolność do ryzyka,
- optymizm,
- empatia
- zdolności organizatorskie

Jak oswajać ducha przedsiębiorczości?

- Na przedsiębiorczość wpływ ma klimat społeczny, psychiczna motywacja i **zaufanie**.
- Wiara we własne siły, wspierana klimatem społecznym, rodziną, ale także sztuką i literaturą, zachęca do podejmowania ryzyka, stymuluje rozwój przedsiębiorczości.
- Do podejmowania ryzyka i przejawiania inwencji skłania **poczucie wolności** i panowanie nad swoim losem.

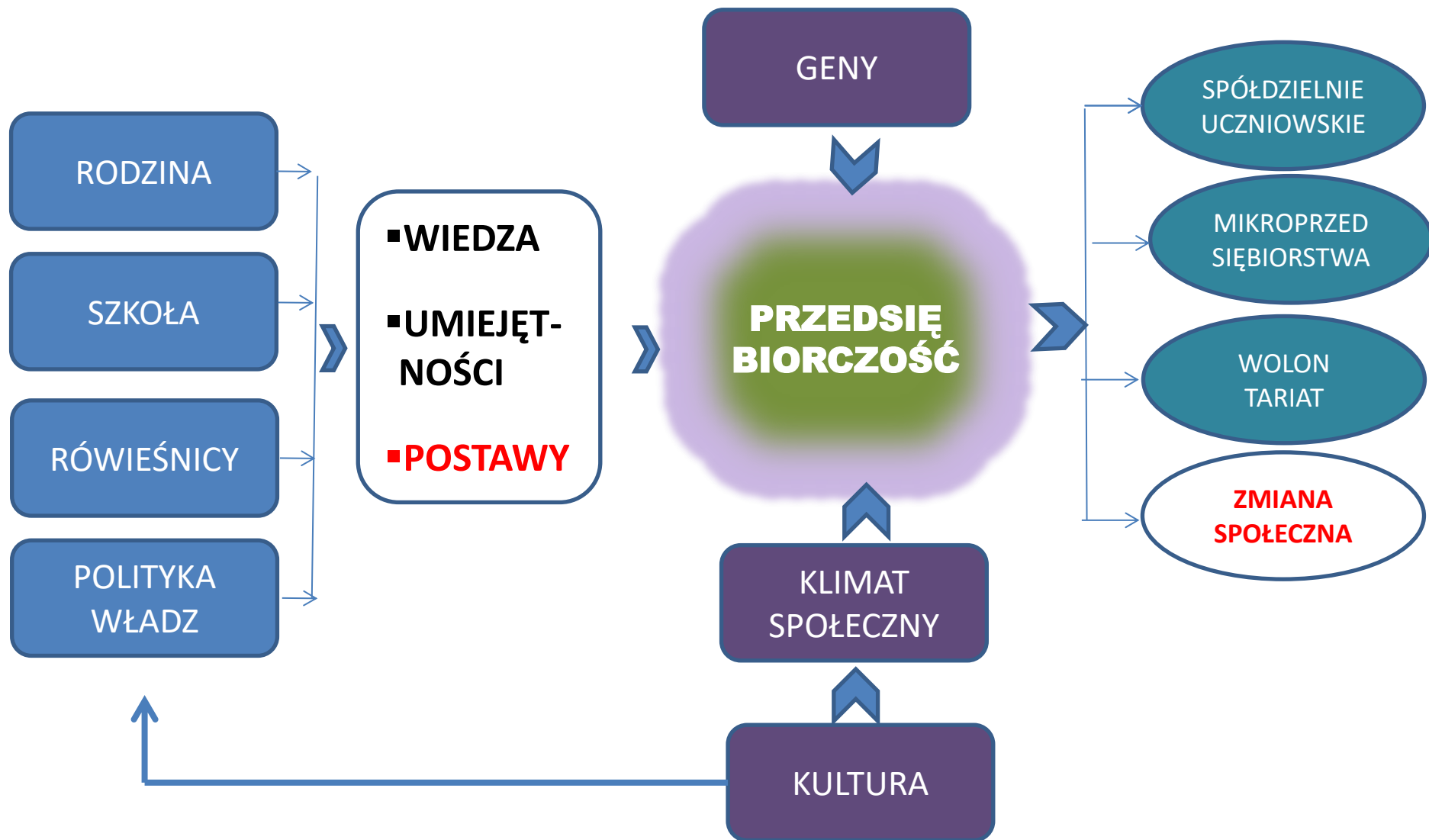
Jak oswajać ducha przedsiębiorczości?

W zaleceniach UE w budowaniu podstaw kształcenia wymienia się trzy elementy:

- Wiedza
- Umiejętności,
- **Postawy**

Czy edukacja dla przedsiębiorczości odpowiednio uwzględnia budowanie **kulturowych postaw** pracy – swoistej teologii pracy?

Duch przedsiębiorczości w działaniu

Zagrożenia ducha przedsiębiorczości?

Problem kulturowy

Dyktat dominacji podstawy programowej i przymusu w edukacji jest kontrproduktywny wobec postaw niestandardowych inicjatyw, promowania odwagi i przedsiębiorczości.

Naturalne kwestionowanie przez młodzież zastanych form nie znajduje ujścia dla tej energii i podejmowania prób zmiany społecznej.

Uczniowie polskich szkół dysponują zasadniczo ograniczoną autonomią w szkole. Uczniowie nie są traktowani podmiotowo.

Doniesienia o edukacji dla przedsiębiorczości?

Obecnie działające spółdzielnie działają na podstawie ustawy o spółdzielczości, a w istocie w próżni prawnej, a ich funkcjonowanie reguluje porozumienie MF z MEN-em. Spółdzielnie nie mają osobowości prawnej i zakres odpowiedzialności za ew. szkody nie jest właściwie uregulowany.

Doniesienia o edukacji dla przedsiębiorczości?

- Wprowadzenie tego przedmiotu do planu nauczania w danej szkole zależy *w y ł ą c z n i e o d dobrej woli dyrektora*. Nie jest to przedmiot maturalny.
- Relatywnie niewielki – w ocenie badanych uczniów – jest wpływ szkoły na kształtowanie postaw przedsiębiorczych, ale także na budowanie wiedzy o przedsiębiorczości.

(„Badanie postaw przedsiębiorczych młodzieży kościerskiej”, Pracownia Badań Soma, 2013)

Szczególna przedsiębiorczość społeczna

Najlepszym czasem uczenia się filozofii przedsiębiorczości jest młody wiek, bo wtedy odwaga jest większa i ośmiela do poszukiwania własnych pomysłów na pełne inwencji życie.

Młodość to też czas kształtowania wartości społecznego współżycia. Można przypuszczać, że pomysłowość i odwaga w biznesie poprzedzana jest przez praktykowanie przedsiębiorczości społecznej w rodzinie i w szkole.

Blokady mechanizmów wsparcia przedsiębiorczości społecznej młodzieży

- 1. Prawne.** Mimo trzykrotnych prób w parlamencie, nie udało się wprowadzić odpowiednich uregulowań. Kodeks pracy restrykcyjnie reguluje pracę młodocianych. Nie dostrzega się społecznego i kulturowego wymiaru pracy młodzieżowej. Brak jest korzystnych przepisów dla funkcjonowania spółdzielni uczniowskich.
- 2. Instytucjonalne.** W strukturach rządowych nie ma instytucji zajmującej się polityką młodzieżową w stymulowaniu przedsiębiorczości młodzieżowej. Sektory samorządowy, pozarządowy i biznesowy nie potrafią współpracować w budowaniu zintegrowanego systemu.

Blokady mechanizmów wsparcia przedsiębiorczości społecznej młodzieży

- 3. Edukacyjne.** Zaznacza się dominacja wiedzy teoretycznej (program zajęć z przedsiębiorczości) nad praktycznymi umiejętnościami. Obciążenie nauczyciela licznymi obowiązkami natury formalnej dopełnia obraz impossibilizmu w praktykowaniu przedsiębiorczości.
- 4. Kulturowe.** W systemie wychowawczym szkoły i w rodzinach pokutuje postsocjalistyczny kod kulturowy w edukacji odznaczający niskim poziomem zaufania społecznego, lękiem przed angażowaniem się w działania społeczne oraz zaburzoną etyką pracy.